

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

**w Dolnośląskim Specjalnym Ośrodku
Szkolno-Wychowawczym nr 12
dla Uczniów niesłyszących i słabosłyszących
oraz z innymi niepełnosprawnościami we Wrocławiu**

Przygotowane przez Komisję Rady Pedagogicznej w składzie:

- 1) Monika Madetko, psycholog, przewodnicząca Komisji
- 2) Alina Grejner, psycholog
- 3) Magdalena Kondratowicz, nauczyciel
- 4) Lidia Paterman, wychowawca Ośrodka
- 5) Justyna Stacherzak – Raczkowska, psycholog
- 6) Grażyna Stacherzak, pedagog
- 7) Magdalena Wargin, pedagog
- 8) Jolanta Wojciechowicz - Gach, logopeda

na podstawie dokumentu ODN PROLEGIS ELŻBIETA LINOWSKA

„Standardy Ochrony Małoletnich”

opracowanie: Elżbieta Linowska, Janina Wanda Steczkowska

ISBN 978-83-66865-45-7

Spis treści:

Wprowadzenie.

Część I

1. Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku.

Część II

Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

- I. Zasady postępowania pracowników szkoły
- II. Zasady bezpiecznych relacji między wychowankami
- III. Zachowania niedozwolone (zabronione).
- IV. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.
- V. Zasady ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami.
- VI. Zasady ochrony prywatności małoletnich.

Postępowanie wychowanków w przypadku doznawania krzywdy.

Prawa dziecka.

Wykaz telefonów instytucji pomocniczych.

Wprowadzenie

- ✓ W jakim celu zostały wprowadzone „Standardy ochrony małoletnich”?
- ✓ Co możecie w nich znaleźć?
- ✓ Prawa dziecka - dlaczego powinniście je znać?

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia macie również do czynienia w środowisku sobie najbliższym, ośrodkowym i pozaośrodkowym. W tej sytuacji konieczna jest odpowiednia reakcja Ośrodka.

Jednym z najważniejszych celów działania Ośrodka jest chronienie Was przed różnymi formami przemocy, przeciwdziałanie wszelkiej dyskryminacji oraz budowanie w niej bezpiecznego i przyjaznego Wam środowiska. Konieczność ochrony Was przed różnymi formami krzywdzenia wynika z przekonania, że:

- w obliczu narastającej fali przemocy i agresji wobec dzieci powinniście mieć zagwarantowane bezpieczeństwo i ochronę w Ośrodku;
- Wasze prawa powinny być przestrzegane;
- niedopuszczalne jest stosowanie wobec Was jakiegokolwiek formy przemocy – w każdej sytuacji, w której jesteście bądź możecie być krzywdzeni, musicie otrzymać w Ośrodku pomoc.

Istotnym i konkretnym działaniem Ośrodka na rzecz Waszej ochrony jest stworzenie warunków do skutecznej pomocy Wam w sytuacjach trudnych oraz warunków do lepszego zabezpieczenia Waszych praw. Zadanie to realizuje bardzo ważny dokument – „Standardy ochrony małoletnich”.¹ Jest on wyrazem troski o Waszą ochronę w sytuacjach, w których czujecie się skrzywdzeni. Troskę tę rozumiemy jako szczególną dbałość o Waszą godność oraz o Wasze dobro fizyczne i psychiczne.

„Standardy ochrony małoletnich” to:

1. Działania Ośrodka na rzecz Waszej ochrony, zwane w dokumencie „standardami”;
2. Zasady postępowania pracowników Ośrodka i małoletnich uczniów, dotyczące:
 - a) bezpiecznych relacji pracowników z wychowankami;
 - b) bezpiecznych relacji między wychowankami;
 - c) korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu;
 - d) ochrony wychowanków przed zagrożeniami z sieci.
3. Sposoby Waszego postępowania w sytuacjach, w których czujecie się krzywdzeni oraz działania Ośrodka zabezpieczające Was przed krzywdzeniem i jego skutkami.

„Standardy ochrony małoletnich” chronią Wasze prawa. Działania naruszające prawa małoletniego uznaje się za równoznaczne z jego krzywdzeniem.

¹ **Standard** – norma, wymóg, kierunki działań Ośrodka na rzecz ochrony dzieci.
Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

Cz. I

1. Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku.

I. Wychowankowie, rodzice i pracownicy Ośrodka znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany:

- strona Internetowa Ośrodka, sekretariat szkoły, gabinety pedagogów.

II. Wszyscy pracownicy Ośrodka współtworzą oraz gwarantują bezpieczne i przyjazne środowisko w Ośrodku.

- Pracownicy reagują w sytuacjach, gdy wychowankowie są krzywdzeni.

III. Ośrodek oferuje rodzicom/ opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

IV. Ośrodek zapewnia wychowankom równe traktowanie i przestrzeganie praw.

V. Organizacja postępowania na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich zapewnia skuteczną ochronę wychowankom.

VI. W Ośrodku wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa wychowanków w relacjach społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

VII. Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

VIII. Ośrodek monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony wychowanków.

Cz. II

Zasady postępowania w celu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.

I. Zasady postępowania pracowników Ośrodka.

- Pracownicy przestrzegają Praw Dziecka.

- Pracownicy komunikują się z wychowankami zapewniając im poczucie bezpieczeństwa i okazują zrozumienie.

- Pracownicy nie stosują żadnej formy przemocy wobec wychowanków.

- Pracownicy nawiązują kontakty z małoletnimi wyłącznie w celach edukacyjnych i wychowawczych.

II. Zasady bezpiecznych relacji między wychowankami.

a) Wychowankowie przestrzegają zasad i norm zachowań określonych w Statucie Ośrodka.

b) Wychowankowie szanują praw innych uczniów : do wolności, do własnego zdania, zachowania i wyglądu.

c) Wychowankowie nie dyskryminują (dokuczają) innych uczniów ze względu na ich narodowość, religię, rodzinę, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność.

d) Wychowankowie w kontakcie z innymi uczniami zachowują się kulturalnie:

- są uprzejmi,

- używają zwrotów grzecznościowych: proszę, dziękuję, przepraszam,

- nie używają wulgarnego języka (mowa, znaki języka migowego, pisanie),
 - kontrolują swoje emocje,
 - spokojnie wyrażają swoje myśli, opinie,
- f) Wychowankowie mają prawo wyrażać swoje poglądy i emocje, ale bez agresji i przemocy, bez krzywdzenia innych uczniów.
- g) Wychowankowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu agresji słownej, fizycznej, psychicznej i przemocy wobec innych uczniów.
- g) Wychowanek, który jest świadkiem stosowania przemocy lub agresji ma obowiązek reagowania, np. : pomaga osobie pokrzywdzonej, chroni ją, szuka pomocy u osoby dorosłej.

III. Zachowania niedozwolone (zabronione) małoletnich w Ośrodku.

1. Stosowanie agresji i przemocy wobec wychowanków (koleżanek i kolegów) oraz innych osób:

- a) agresja i przemoc fizyczna, np.:
 - ✓ bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie;
 - ✓ napastowanie seksualne;
 - ✓ niszczenie cudzych przedmiotów
- b) agresja i przemoc słowna, np.:
 - ✓ wyśmiewanie,
 - ✓ wyzwiska,
 - ✓ plotki,
 - ✓ obraźliwe żarty,
 - ✓ groźby
- c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - ✓ poniżanie;
 - ✓ izolacja;
 - ✓ wulgarne gesty;
 - ✓ szpiegowanie;
 - ✓ obraźliwe SMS-y i MMS – y;
 - ✓ telefony i e-maile z groźbami;
 - ✓ straszenie;
 - ✓ szantażowanie.

2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Ośrodku, np. : przynoszenie narzędzi, innych środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek, używanie ognia.

3. Samowolne (bez zgody nauczyciela/wychowawcy) opuszczanie klasy, szkoły, internatu, Ośrodka.

4. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu lub życiu.

5. Niewłaściwe zachowanie podczas przerw międzylekcyjnych i wycieczek szkolnych ,np. : przebywanie w miejscach niedozwolonych, nieuprawnione korzystanie z windy.

6. Używanie substancji psychoaktywnych, np. : palenie papierosów, e – papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków, dopalaczy.

7. Rozprowadzanie substancji psychoaktywnych, m.in.. : narkotyków, środków odurzających, papierosów.

8. Niestosowne i /lub wulgarne odzywanie się do kolegów lub innych osób w Ośrodku lub poza nim.

9. Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności ośrodkowej.
 10. Kradzież własności kolegów lub innych osób oraz własności Ośrodka.
 11. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od wychowanków.
 12. Wysługiwanie się innymi wychowankami w zamian za korzyści materialne.
 13. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami, np.: udział w bójce.
 14. Szykanowanie uczniów lub innych osób w szkole z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
 15. Obojętność na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
 16. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
 17. Aroganckie i/ lub niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w Ośrodku.
 18. Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych wychowanków i innych osób bez ich zgody.
 19. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
 20. Stosowanie wobec innych wychowanków /innych osób różnych form cyberprzemocy.
- Korzystanie przez małoletnich z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

IV. Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu.

- a) Wychowankowie na terenie Ośrodka mogą korzystać z Internetu:
 - ✓ pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych,
 - ✓ bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie Ośrodka
 - ✓ za pomocą sieci wifi Ośrodka, po podaniu hasła.
- b) Wychowankowie w szkole korzystają z komputera tylko pod opieką nauczyciela.
- c) Korzystanie z multimediów, Internetu i programów użytkowych służy tylko celom informacyjnym i edukacyjnym.
- d) Wychowankowie obsługują sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela i instrukcją BHP.1.

1. Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu (smartfon, tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamera, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.).

- a) Wychowankowie mogą korzystać na terenie Ośrodka z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w Ośrodku zasadami.
- b) Wychowankowie przynoszą telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
Ośrodek nie odpowiada za zaginięcie, kradzież lub zniszczenie sprzętu.
- c) Wychowankowie mają obowiązek, przed rozpoczęciem lekcji wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go do plecaka/ torby lub pozostawić w wyznaczonym przez nauczyciela miejscu.

- d) Na terenie Ośrodka obowiązuje wychowanków zakaz się filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych bez zgody nauczyciela. Wyjątek stanowią uroczystości szkolne lub ośrodkowe.
- e) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej.

2. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść poza Ośrodek: wycieczki, kino, muzeum, zawody sportowe, itp.

- a) Wychowankowie mogą korzystać z telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych tylko za zgodą kierownika/opiekuna wycieczki, nauczyciela lub wychowawcy.
- b) Podczas zajęć organizowanych poza Ośrodkiem wychowankowie są zobowiązani do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania ich do plecaka/torby. W przypadku złamania zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Ośrodka, wychowankowie otrzymują negatywną uwagę w e – dzienniku. Jeśli sytuacja się powtarza wychowawca informuje rodziców/prawnych opiekunów wychowanka oraz pedagoga Ośrodka.

V. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci (z Internetu) to:

- a) niedozwolone, nielegalne, niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, nakłanianie do samookaleczeń i samobójstw, nienawiści, korzystania z narkotyków, itp.),
- b) treści zachęcające małoletnich do przyłączenia się do organizacji nielegalnych lub terrorystycznych,
- c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie przez Internet rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów.

Działania chroniące małoletnich:

- a) instalowanie programu antywirusowego, zapory sieciowej, filtrów antyspamowych,
- b) dostarczanie wychowankom wiedzy i umiejętności posługiwania się technologią komunikacyjną,
- c) systematyczne działania wychowawcze i profilaktyczne,
- d) włączenie rodziców wychowanków w działania Ośrodka na rzecz zapobiegania cyberprzemocy,
- e) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści.

VI. Zasady ochrony prywatności małoletnich.

1. Zasady ochrony wizerunku małoletnich:

- a) Ośrodek zapewnia ochronę wizerunku wychowanka zgodnie z obowiązującym prawem.
- b) Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, wymaga zgody rodziców/opiekunów prawnych.
- c) Osoba małoletnia powyżej 16. roku życia ma prawo wyrazić zgodę samodzielnie, ale wymagana jest również zgoda rodziców/ opiekunów prawnych.
- d) Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi szczegół całości (np. : zgromadzenie, publiczna impreza) zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia nie jest wymagana.
- e) Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób przedstawionych na zdjęciu lub innej formie publikacji, np. : filmie.

2. Zasady ochrony danych osobowych wychowanków.

- a) W Ośrodku opracowano zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych.
- b) Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

Postępowanie wychowanków w przypadku doznawania krzywdy.

Jeżeli doznałeś krzywdy:

- 1.) Ktoś przez dłuższy czas stosuje wobec Ciebie przemoc fizyczną, słowną, psychiczną.
 - a) **Przemoc fizyczna:** atak, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.
 - b) **Przemoc słowna:** obelgi, bezpośrednio obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.
 - c) **Przemoc psychiczna:** poniżanie, wykluczanie/izolacja/milczenie, obraźliwe pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarne gesty, śledzenie/szpiegowanie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania” (które z reguły są anonimowe w odróżnieniu od SMS-ów, pochodzących z konkretnych telefonów); telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; gapienie się; szantażowanie.
- 2.) Ktoś (osoba znana lub nieznana) okradł Cię , zabrał rzecz, która należała do Ciebie lub celowo zniszczył Twoje rzeczy.
- 3.) Ktoś w domu robi Ci krzywdę:
 - a) Naraża na niebezpieczeństwo Twoje życie, zdrowie lub mienie (rzeczy).
 - b) Narusza Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność.
 - c) Powoduje szkody na Twoim zdrowiu, wywołujące Twoje cierpienie.
 - d) Ogranicza lub pozbawia Cię dostępu do środków finansowych (pieniędzy).
 - e) Wyraźnie narusza Twoją prywatność lub powoduje poczucie zagrożenia, poniżenia.
4. Ktoś Cię dyskryminuj (źle traktuje) z powodu: płeć, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, cechy fizyczne, religia, przynależność do grupy etnicznej, narodowej lub społeczno-kulturowej, przekonania polityczne lub inne przekonania, a także status materialny i pochodzenie społeczne.

5. Ktoś wyśmiewa się, drwi, szydzi, prześladowuje Cię z powodu Twojego wyglądu, zachowania, poglądów, pochodzenia, statusu materialnego, płci, orientacji seksualnej lub z jakiegokolwiek innej przyczyny.
6. Ktoś stosuje wobec Ciebie cyberprzemoc – straszy, wyśmiewa, szantażuje z użyciem Internetu, publikuje lub rozsyła ośmieszające, kompromitujące informacje, zdjęcia, filmy oraz gdy ktoś podszywa się (udaje Ciebie) w Internecie bez Twojej zgody.
7. Ktoś wysyła przez Internet lub telefon Twoje intymne zdjęcia lub filmy (seksting).
8. Ktoś wysyła Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy (fałszywe wiadomości).
9. Ktoś naruszył Twoją prywatność i umieścił (niezgodnie z prawem) Twoje dane osobowe lub wizerunek (zdjęcia).
10. Ktoś namawia Cię przez Internet do niebezpiecznych kontaktów, znajomości, czynności seksualnych.

Sposoby postępowania małoletniego:

1. Powiedz wszystko wychowawcy lub innej osobie dorosłej, do której masz zaufanie (nauczyciel, pedagog, psycholog, kapłan, pielęgniarka, inny pracownik Ośrodka).
2. Postaraj się zabezpieczyć dowody (zdjęcia, filmy, e- maile).
3. Poinformuj rodziców.
4. Jeżeli masz świadków, powiedz o tym wychowawcy.
5. Zabezpiecz swoje dane osobowe (telefon, adres e – mail .
6. Jeżeli będziesz potrzebować dodatkowego wsparcia emocjonalnego (pomocy) popros o rozmowę z pedagogiem, psychologiem lub inną osobą dorosłą, do której masz zaufanie.
5. Prawa wszystkich wychowanków zapewnia w Polsce:
 - 1.) Konstytucja RP.
 - 2.) Konwencja o Prawach Dziecka.
 - 3.) Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Wychowankowie !!!

Macie prawo do życia bez przemocy i poniżania.

Nikt nie może Was bić ani znęcać się nad Wami w inny sposób!

Macie prawo do szukania pomocy, zawsze gdy jesteście krzywdzeni, gdy cierpicie!

Prawa dziecka + numery telefonów do instytucji pomocowych

- ❖ Prawo do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem.
- ❖ Prawo do nauki i informacji.
- ❖ Prawo do odpoczynku i wolnego czasu.
- ❖ prawo do wychowania w rodzinie.
- ❖ Prawo do prywatności.
- ❖ Prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka..
- ❖ Prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania.
- ❖ Prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa.
- ❖ Prawo do zachowania godności, szczególnie dziecka psychicznie lub fizycznie niepełnosprawnego.
- ❖ Prawo do ochrony zdrowia i opieki medycznej.
- ❖ Prawo do otrzymywania pomocy i wsparcia od państwa, jeśli Ty i Twoja rodzina jesteście w trudnej sytuacji życiowej i materialnej.
- ❖ Prawo do ochrony przed konfliktem zbrojnym.
- ❖ Prawo do ochrony w procesie karnym.

112 - Policja

116111 – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży

800121212 – Dziecięcy telefon zaufania, prowadzony przez Rzecznika

Praw Dziecka.